

Республика Татарстан
СОВЕТ МУРТЫШ-ТАМАКСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САРМАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
ул. Советская, д. 47, с. Муртыш-Тамак
423358
Телефон: 4-52-05

Татарстан Республикасы
САРМАН
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МОРТЫШТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Совет урамы, 47 йорт. Муртыштамак авылы,
423358
Телефон: 4- 52-05

РЕШЕНИЕ
18.03.2021

КАРАР

№ 1

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Муртыштамак авыл жирлеге
территориясендә россия Федерациясе дәүләт урман фонды жириңә һәм физик һәм
юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису
тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә
оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы
Федераль законы, «Әйләнә-тире мөхитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы
7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
Муртыштамак авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман
фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә
көрмәгән Муртыштамак авыл жирлеге тәртиясендә яшел үсентеләрне рациональ
файдалану, саклау һәм яңадан торғызу максатларында, Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районы Муртыштамак авыл жирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Муртыштамак авыл жирлеге
территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм
юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кису тәртибе
турындагы нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми
порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм «Сарман муниципаль районы» муниципаль
берәмлекенең «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтөрендәге рәсми сайтында
(sarmanovo.tatarstan.ru) урнаштырырга.

3. Әлеге каарның үтәлешен тикшереп торуны үз естемдә калдырам.

Сарман муниципаль районы
Муртыштамак авыл жирлеге башлыгы

И.Н.Надиуллин

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге Советының 18.03.2021елның 1 номерлы каарына күшүмтә

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында НИГЕЗЛӘМӘ

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Гражданлық кодексының 15 статьясы, Россия Федерациясе Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мөхитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68 һәм 77 статьялары, халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатларында Мортыштамак авыл жирлеге Уставы нигезендә әшләндө һәм Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районының Мортыштамак авыл жирлеге (алга таба - авыл жирлеге) территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик затларның һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән, яшел утыртмаларны кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшөнчәләр 2.

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгө төп төшөнчәләр кулланыла:
Яшел үсентеләр-агач, қуак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма үсемлек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуаклар).

Табигый территорияләр-бердәм географик (климатик) шартларда формалашкан җир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәнлеге белән кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр.

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү обьектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән мәшгуль булган аз төзелгән участоклары.

Урман территорияләре-төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорияләр участоклары, алар табигый урман үсемлекләре белән капланган.

Агач -яңа утыртылган үсентеләрдән тыш, диаметры ачык беленеп торган кимендә 5 см кәүсәле, 1,3 м биеклектәге үсемлек.

Куак - туфрак өслегеннән үк тармакланган, күпъеллык күпкәүсәле (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламы-газон, табигый үлән үсемлеке.

Әрәмәлекләр - нинди дә булса урында куе булып үсә торган үсемлекләр, қуаклар.

Яшел массив-бердәм идән барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 яштән өлкәнрәк) агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтөнлөгөн, тере

туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төрту яки башка йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату.

Компенсацион яшелләндерү - 2 коэффициенты белән юк ителгән яки заарланган яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территорииясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәэммин итү буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган участокларда-юридик затларга, милекче гражданнарга яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карарга тиешләр.

2.4. Әлеге Нигезләмә, милек рәвешләренә карамастан, авыл жирлеге территорииясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы гражданнарга һәм оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территорииясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләр яшәешен тәэммин итү белән бергә яшел территориияләрне һәм яшел массивларны куллану рәхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләр ,агачлар, куаклар кисү тәртибе

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территорииясендә агач һәм куаклар кисү рәхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рәхсәт авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе курсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел утыртмаларны кисүгә рәхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесе исеменә билгеләнгән рәвештә (1 нче күшымта) хат-заявка бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның торышы, чикләнгән кисү үткәрелү урыны һәм аны нигезләү күрсәтелгән булырга тиеш. Гаризага тубәндәгә документлар теркәп бирелә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнен вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш итсә);

3.3.3. Кисәргә тиешле яшел үсентеләр белән якындағы корылмаларга яки башка юнәлешләргә кадәр жир кишәрлеге схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчесез мөлкәт реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгели торган һәм хокук раслың торган документларның расланган күчмермәләре;

3.3.5. Россия Федерациясе салымнар һәм жыемнар турындағы законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча бурычлар булу (булмау) турында белешмәләр авария хәлләренә бәйле очраклар өчен бирелми (билгеләнә);

3.3.6. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.7. Кису эшләре кагыла торган территорияләрнең хужалары белән яшел утыртмаларны кису һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.8. Үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда инженер чөлтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән килешенде.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза-хат килгәннән соң, гариза бирүчегә әлеге тәр эшләрне башкару өчен рәхсәт алган маҳсус оешмага мөрәҗәгать итәргә кинәш итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеге;

3.4.2. агач-куак үсентеләренең санын, тәрен, категориясен билгеләү максатыннан төzelә торган яшел утыртмаларны табигый техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен бәяне (түләүләрне) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендағы 310 номерлы карапы белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рәхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза бирүче хат-гаризасы, яшел үсентеләрне техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләүне (түләүне) исәпләү нигезендә авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенең авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләр кисүгә рәхсәт турындағы күрсәтмәсе проектын әзерли.

3.6. Эшләрне башкаруга рәхсәт алган очракта, мөрәҗәгать итүче әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән өчен түләүләрне кертергә һәм компенсацион яшелләндөрү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куак кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан аывыл жирлеге бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кису эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кису бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рәхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны егу, раскряжевка, төяү, чыгару эшләре башланган көннән өч көн эчендә гариза бирүче хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.10. Территориянең кису урынына якын урнашкан территориядә газон, яшел үсентеләр заарланган очракта, эшләр башкаручы, территориянең хужасы һәм контролъ органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештереп, әмма зыян китерелгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торгызу эшләрен башкара.

3.11. Агач кискән өчен түләүне башкармайча гына, агач һәм куаклар кису аывыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан түбәндәгә очракларда хәл итепергә мөмкин:

3.11.1. үткөрү кисү тәрбияләу, санитар кисуләр һәм реконструкция яшел үсентеләр;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. торак һәм жәмәгать биналарында ут режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

3.11.4. авария тудыра торган (жимерелү куркынычы тудыра торган) агач һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисуне гамәлгә ашыруучы мәрәжәгать итүчегә авыл жирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацияле яшелләндәрүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәләндәге, коры һәм куркыныч тудыруучы яшел үсентеләр 2 нче күшымта нигезендәге акт буенча комиссия тикшерүе нигезендә киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы нигезендә, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яки жир кишәрлекендә аны гражданга яки юридик затка милеккә тапшырганнан соң барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның милке булып тора, аның үз теләге белән файдалана һәм эш итә.

3.15. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк иту дип таныла:

3.15.1. рәхсәтсез яки рәхсәт белән, әмма рәхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә, санда һәм рәхсәттә күрсәтелгән токымнар булмаган агачларны һәм куакларны кисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш иту нәтижәсендә агач һәм куакларны юк иту яки зыян китерү;

3.15.3. көүсәне божралау яки төпләү (подсечка);

3.15.4. үсә торган агачларга һәм куакларга үсешне туктату дәрәҗәсенә кадәр зыян китерү;

3.15.5. агач һәм куакларга ағынты супар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. б. шундый;

3.15.6 Коры-сары агачларны рәхсәтсез кисү;

3.15.7. үсә торган агачларны һәм куакларны башкача заарлау.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агач һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рәхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып, агачларны һәм куакларны юк иту үзирекле кисү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тартылырга тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рәхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк иту очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк иту факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнарың яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләр заарлану яки юкка чыгу очракларында, аларның акчалары исәбенә башкарыла.

4.3. Өлеге Нигезләмә нигезендә, яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш - компенсация рәвешендә яшелләндерүү: юк ителгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торгызыу.

5. Яшел үсентеләрне шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алыш барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау өлеге Нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан керту һәм компенсация яшелләндерүү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшкуарлык эшчәнлеге, авыл жирлеге башкарма комитеты рәхсәтеннән башка эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда гамәлгә ашырганда шартлау куркынычы булган, ут куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел утыртмаларга зыян китерү яисә аларны юкка чыгару тыела.

7. Административ җаваплылык.

7.1. Өлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы.

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән Сарман муниципаль районының Мортыштамак авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне кису тәртибе турындагы нигезләмәгә
1 нче күшымта

Сарман муниципаль районы
Мортыштамак авыл жирлеге
Башкарма комитеты
Житәкчесенә

(оешманың исемен күрсәтергә
яки Ф. И. О., адрес)

Мортыштамак авыл жирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләренең
чикләнгән киселешенә ГАРИЗА

Жир
кишәрлекендә урнашкан агачларны, куакларны, агач-куак үсемлекләренең (кирәклесенең астына сыйзарга) кисүне рөхсәт итегез.

(оешманың исемен яки Ф. И. О. исемен күрсәтергә һәм жир кишәрлекенә хокук төрен күрсәтергә)

һәм _____ жирләрендә урнашкан
(торак пунктны күрсәтергә)

Жир кишәрлеке булу белән характерлана:

агач _____ берәмлек

куаклар _____ берәмлек

Жир кишәрлекен үзләштерү һәм төзекләндөрү процессында агачны кискән өчен түләүне гамәлгә ашырырга һәм дендроплан нигезендә агач-куак үсентеләрен компенсация өчен утырту башкарырга йөкләмә алам.

Ф. И. О _____ (Имза)
Дата _____

Кушымталар:

1. Беренчел-рөхсәт документлары.
2. Киселергә тиешле яшел утыртмаларның төрен һәм санын тамгалап, жир участогы планы.

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеке территориясендә РФ Дәүләт урман фонды жирләренә көрмәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындағы нигезләмәгә 2 нче кушымта

яшел үсентеләрне киселергә тиешле булуын тану турында
АКТ

Сарман муниципаль районы Мортыштамак авыл жирлеке Башкарма комитеты «_____» _____

Комиссия составы:

1. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)

2. _____

(Ф. И. О., вазыйфасы)

3. _____

(Ф. И. О., вазыйфасы)

яшел үсентеләр тикшерелде.

Тикшерү нәтижәләре:

Нәтижә:

Комиссия әгъзалары:

1. _____

(имза) (Ф. И. О)

2. _____

(имза) (Ф. И. О)

3. _____

(имза) (Ф. И. О)